

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر

برنامه سازی پیشرفته و کارگاه

Exception Handling

استاد درس

دکتر مهدی قطعی

استاد دوم

بهنام یوسفی مهر

نگارش

سیدآرمان حسینی و پریا اصحابی

بهار ۱۴۰۳

فهرست

3	مقدمه
4	Exception ها
5	بلوک try-catch
6	catch های متوالی
8	کلاس Exception
10	throw
12	انواع exception ها و کلیدواژه throws
12	Checked Exceptions
14	Unchecked Exceptions
15	ساخت Exception های جدید
18	چه چیزی یاد گرفتیم
19	منابع بیشتر

مقدمه

یکی از مفاهیم مهم و به درد بخور زبان جاوا، مفهوم Exception Handling است. «Exception» در زبان انگلیسی به معنای «استثنا» است و شرایط استثنایی توی جاوا، شرایطی که برنامه شما به خطا خورده! جاوا به شما این امکان رو می‌ده که به جای crash کردن برنامه موقع به وجود اومدن خطا، خودتون به شکلی دیگه با خطای به وجود اومده برخورد کنید.

خطاها همیشه نباید به crash منجر بشن. مثلاً اگر شما توی Google باشین، نمی‌خواید به محض این که یکی از کاربرها توی refresh کردن gmailش به خطا خورد، تمام سرورهای gmail برای همه کاربرها crash کنن. این‌جاست که مدیریت خطاهای سیستم و Exception Handling بسیار مهم می‌شن.

Exception ها

برنامه زیر رو توی جاوا اجرا کنید:

```
import java.util.Scanner;

public class Main {
    public static void main(String[] args) {
        Scanner scanner = new Scanner(System.in);

        int[] arr = {21, 11, 2, 5, 98};

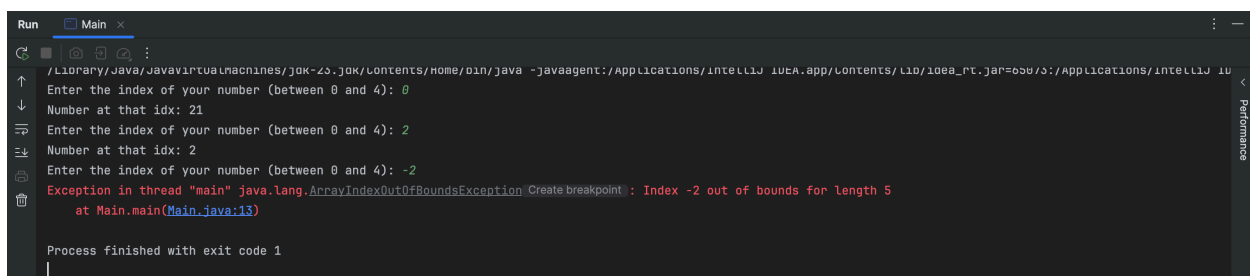
        while (true) {
            System.out.print("Enter the index of your number (between 0 and 4): ");
            var idx = scanner.nextInt();

            System.out.println("Number at that idx: " + arr[idx]);
        }
    }
}
```

این برنامه، یه عدد به اسم idx از کاربر می‌گیره و arr[idx] رو خروجی می‌ده. مثلاً، یه نمونه از اجرای این برنامه به شکل زیره:

```
Enter the index of your number (between 0 and 4): 0
Number at that idx: 21
Enter the index of your number (between 0 and 4): 2
Number at that idx: 2
```

چی می‌شه اگر کاربر عددی خارج از بازه ۰ تا ۴ بده؟ همون‌طور که خودتون می‌دونید، به یه خطا می‌خوریم:


```
Run Main
/Library/Java/JavaVirtualMachines/jdk-20.jdk/Contents/Home/bin/java -javaagent:/Applications/IntelliJ\ IDEA.app/Contents/lib/idea_rt.jar=5050:/Applications/IntelliJ\ I
Enter the index of your number (between 0 and 4): 0
Number at that idx: 21
Enter the index of your number (between 0 and 4): 2
Number at that idx: 2
Enter the index of your number (between 0 and 4): -2
Exception in thread "main" java.lang.ArrayIndexOutOfBoundsException: Index -2 out of bounds for length 5
    at Main.main(Main.java:13)
Process finished with exit code 1
```

به متن این خطا توجه کنید:

```
Exception in thread "main" java.lang.ArrayIndexOutOfBoundsException: Index -2
out of bounds for length 5
```

جاوا به شما می‌گه که به Exception توی thread ای به اسم main رخ داده. ما توی AP مفهوم thread رو بررسی نمی‌کنیم، صرفاً بدونید که برنامه‌های شما همیشه توی thread ای به اسم main اجرا می‌شن. این خطا همچنین به شما می‌گه که Exception به وجود اومده، از جنس `ArrayIndexOutOfBoundsException`، که اسم خیلی دقیقی برای خطای شماست! در ادامه هم به توضیح برای علت این خطا اومده، این که «ایندکس 2-»، خارج از بازه ایندکس‌های معقول یک آرایهٔ ۵تایی‌ئه».

در ادامه، حتی گفته شده که این خطا توی دقیقاً چه تابعی رخ داده:

```
at Main.main(Main.java:13)
```

شما می‌تونید بفهمید که این خطا، توی متد `Main.main`، در خط ۱۳م فایل `Main.java` رخ داده.

بلوک try-catch

همون‌طور که توی مقدمه گفتیم، Exception به معنای اینه که برنامه شما به خطا خورده. ولی خطاها، بخشی طبیعی از برنامه شماست. شما نمی‌خواهین هر بار که کاربر، بر حسب اشتباه عددی خارج از بازه ۰ تا ۴ وارد کرد برنامه شما با یه خطای زشت crash کنه و خارج بشه، در عوض می‌خواهید که به کاربر یه پیام مناسب نشون داده بشه تا عدد درستی وارد بکنه. پیامی مثل این:

```
Please enter a valid index. this index should be between 0 and 4.
```

این کار، با کلیدواژه‌های جدیدی به اسم `try` و `catch` ممکنه:

```
try {
    System.out.print("Enter the index of your number (between 0 and 4): ");
    var idx = scanner.nextInt();

    System.out.println("Number at that idx: " + arr[idx]);
} catch (ArrayIndexOutOfBoundsException e) {
    System.out.println("Please enter a valid number. this number should be
between 0 and 4.");
}
```

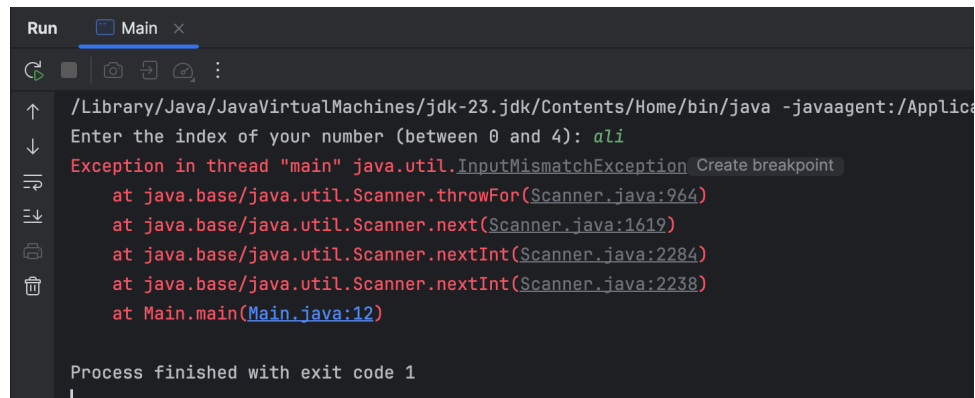
کلیدواژه «try»، به معنای «تلاش کردن»‌ئه. توی این کد، شما به جاوا می‌گین که «تلاش کن خطوط بخش try رو اجرا کنی، و اگر حین اجرای این خطوط، به Exception ای از جنس `ArrayIndexOutOfBoundsException` برخورد کردی، به جای این که crash کنی و از برنامه خارج بشی، به بخش catch برو و کدهای اون بخش رو اجرا کن.» دقت کنین که توی پرانتز جلوی `catch`، ما نوع Exception ای که می‌خواهیم هندل کنیم رو، مثل یک تابع، توی پرانتز آوردیم.

خروجی برنامه جدید شما به شکل زیره:

```
Enter the index of your number (between 0 and 4): 4
Number at that idx: 98
Enter the index of your number (between 0 and 4): -2
Please enter a valid number. this number should be between 0 and 4.
Enter the index of your number (between 0 and 4): 7
Please enter a valid number. this number should be between 0 and 4.
```

catchهای متوالی

کاربر حین اجرای برنامه شما، خطای دیگری هم می‌تونه ایجاد کنه، این که به جای عدد، چیزهای نامربوطی مثل اسم و رشته ورودی بده. برنامه رو اجرا کنید و به جای عدد، "ali" رو ورودی بدین تا ببینید چه اتفاقی می‌افته:


```
Run Main x
/Library/Java/JavaVirtualMachines/jdk-23.jdk/Contents/Home/bin/java -javaagent:/Applic
Enter the index of your number (between 0 and 4): ali
Exception in thread "main" java.util.InputMismatchException Create breakpoint
    at java.base/java.util.Scanner.throwFor(Scanner.java:964)
    at java.base/java.util.Scanner.next(Scanner.java:1619)
    at java.base/java.util.Scanner.nextInt(Scanner.java:2284)
    at java.base/java.util.Scanner.nextInt(Scanner.java:2238)
    at Main.main(Main.java:12)
Process finished with exit code 1
```

برنامه شما، به exception جدید داد. این بار می‌تونید ببینید که این Exception، از جنس InputMismatchExceptionه. شما می‌تونید با اضافه کردن به catch جدید به کدتون، این خطا رو هم بهتر مدیریت کنید:

```
try {
    System.out.print("Enter the index of your number (between 0 and 4): ");
    var idx = scanner.nextInt();

    System.out.println("Number at that idx: " + arr[idx]);
} catch (ArrayIndexOutOfBoundsException e) {
    System.out.println("Please enter a valid number. this number should be
between 0 and 4.");
} catch (InputMismatchException e) {
    System.out.println("Please enter a valid number.");
    scanner.nextLine();
}
```

توی کد بالا، جاوا وقتی به خطایی بخوره، اول چک می‌کنه که «آیا این خطا، از نوع `ArrayIndexOutOfBoundsException` که توی `catch` اول اومده هست یا نه؟» و اگر بود، خطوط داخل `catch` اول رو اجرا می‌کنه. اما اگر نبود، به سراغ `catch` بعدی می‌ره و دوباره چک می‌کنه که «آیا این خطا از جنس `InputMismatchException` هست یا نه؟» و اگر بود، خطوط `catch` بعدی رو اجرا می‌کنه.

شما ممکنه چندین `catch` پشت سر هم داشته باشید. در این صورت با به وجود اومدن خطا جاوا به همین ترتیب، از اول تا آخر اون‌ها رو چک می‌کنه و به دستورات داخل اولین `catch` مناسب می‌ره.

خروجی برنامه جدید شما، به شکل زیره:

```
Enter the index of your number (between 0 and 4): 2
Number at that idx: 2
Enter the index of your number (between 0 and 4): ali
Please enter a valid number.
Enter the index of your number (between 0 and 4): -1
Please enter a valid number. this number should be between 0 and 4.
```

کلاس Exception

اگر دقت کنید، توی هر کدوم از `catch`ها مون، ما چیزی شبیه به `argument`های تابع توی پرانتز ورودی می‌گرفتیم:

```
catch (ArrayIndexOutOfBoundsException e) {
    // Your Code
}
```

چرا؟ مگه `ArrayIndexOutOfBoundsException` کلاس؟ آیا این یعنی `e` آبجکت؟ بله!

روی `ArrayIndexOutOfBoundsException` برید، کلیک راست کنید و با `Go To` و سپس `Declaration and Usages`، به تعریف این کلاس برین:

```
Thrown to indicate that an array has been accessed with an illegal index. The index is either negative or greater than or equal to the size of the array.

Since: 1.0

public class ArrayIndexOutOfBoundsException extends IndexOutOfBoundsException {
    @java.io.Serial
    private static final long serialVersionUID = -5116101128118950844L;

    Constructs an ArrayIndexOutOfBoundsException with no detail message.
    public ArrayIndexOutOfBoundsException() { super(); }

    Constructs an ArrayIndexOutOfBoundsException class with the specified detail message.
    Params: s - the detail message.
    public ArrayIndexOutOfBoundsException(String s) { super(s); }

    Constructs a new ArrayIndexOutOfBoundsException class with an argument indicating the illegal index.
    The index is included in this exception's detail message. The exact presentation format of the detail message is unspecified.
    Params: index - the illegal index.
    public ArrayIndexOutOfBoundsException(int index) { super("Array index out of range: " + index); }
}
```

می‌بینید که این کلاس، یه کلاس خیلی معمولی با سه تا کانستراکتور و یه فیلده که از کلاسی به اسم `IndexOutOfBoundsException` ارث‌بری کرده!

توی جاوا، کلاسی هست به اسم کلاس Exception، که تمامی کلاس‌های نشان‌دهنده Exception‌های مختلفی که توی جاوا می‌بینید از اون ارث‌بری می‌کنن. این کلاس، یه متد به اسم getMessage()^۱ داره که متن خطا مرتبط با Exception فعلی مون رو خروجی می‌ده.

ما می‌تونیم از این کلاس توی catch‌ها مون استفاده کنیم. کدتون روی صفحه رو به کد زیر تغییر بدین:

```
try {
    System.out.print("Enter the index of your number (between 0 and 4): ");
    var idx = scanner.nextInt();

    System.out.println("Number at that idx: " + arr[idx]);
} catch (Exception e) {
    System.out.println(e.getMessage());
}
```

حالا اگر خطایی توی بلوک try اتفاق افتاد، جاوا به اولین catch‌تون نگاه می‌کنه و مثل قبل از خودش می‌پرسه «آیا خطا از جنس Exception‌ئه؟» و از اون جایی که همه خطاها از Exception ارث‌بری کردن، جواب همیشه مثبت^۲ و کد داخل این catch اجرا می‌شه.

توی این catch، جاوا صرفاً e.getMessage()، که متن خطا مون هست رو چاپ می‌کنه. می‌تونید یه بار این کد رو اجرا کنید تا خروجی اون رو ببینید:

```
Enter the index of your number (between 0 and 4): 1
Number at that idx: 11
Enter the index of your number (between 0 and 4): -1
Index -1 out of bounds for length 5
Enter the index of your number (between 0 and 4): 7
Index 7 out of bounds for length 5
```

می‌بینید که متن خطایی که قبلاً دیده بودیم، یعنی "Index -1 out of bounds for length 5"، الآن روی صفحه چاپ می‌شه و برنامه crash نمی‌کنه. هر خطای دیگه‌ای هم رخ بده، دقیقاً به همین catch می‌رسه و متن خطاش چاپ می‌شه.

^۱ البته، اگر سورس کد کلاس Exception رو بخونید، می‌بینید که این متد متعلق به کلاس ابسترکتی به اسم Throwable ان. اگر خواستین، راجع به Throwable تحقیق کنید و بیشتر بخونید.

^۲ راستش جواب همیشه همیشه مثبت نیست. نوع دیگه‌ای از خطاها وجود دارن که کلاس پدرشون به جای Exception، کلاس کاملاً متفاوتی به اسم Error‌ئه. ما توی این‌جا به اون‌ها نمی‌پردازیم ولی اگر خواستین، خودتون راجع بهشون بخونین.

throw

کلاس زیر رو، پایین کلاس Main ایجاد کنید:

```
class Human {
    private int age;

    public int getAge() {
        return age;
    }

    public void setAge(int age) {
        this.age = age;
    }
}
```

سپس، کد متد main رو به کد زیر تغییر بدین:

```
public class Main {
    public static void main(String[] args) {
        Human ali = new Human();
        ali.setAge(10);

        System.out.println("Ali's age: " + ali.getAge());
    }
}
```

کد خیلی ساده‌ایه و خروجی‌ش هم اینه:

```
ali's age: 10
```

ولی خب، کد زیر رو نگاه کنید. توی این کد، به علی سن 3- رو دادیم. آیا این کار معقوله؟

```
Human ali = new Human();
ali.setAge(-3);
```

ما می‌خوایم که اگر برنامه‌نویس دیگری، از کلاس Human استفاده کرد و تلاش کرد کسی رو منفی کنه، Exception ای دریافت کنه که جلوش رو بگیره. برای این کار، متد setAge(int age) کلاس Human رو به شکل زیر تغییر بدین:

```
public void setAge(int age) {
    if (age < 0) {
        var exception = new IllegalArgumentException("Age cannot be negative");
        throw exception;
    }

    this.age = age;
}
```

توی این کد، در ابتدای متد `setAge` چک می‌کنیم که آیا سن ورودی داده شده منفیه یا نه. اگر بود، یه `Exception` جدید از جنس `IllegalArgumentException` ایجاد می‌کنیم، متن اون رو با استفاده از کانستراکتورش "Age cannot be negative" می‌ذاریم و نهایتاً اون رو `throw` می‌کنیم. با این کار، همزمان با رسیدن به این خطا از متد خارج هم می‌شیم. حالا تلاش کنید سن `ali` رو منفی کنید. به خطای زیر می‌خورید:

```

/Library/Java/JavaVirtualMachines/jdk-23.jdk/Contents/Home/bin/java -javaagent:/Applications/IntelliJ
Exception in thread "main" java.lang.IllegalArgumentException: Age cannot be negative
    at Human.setAge(Main.java:22)
    at Main.main(Main.java:7)

Process finished with exit code 1

```

متن خطایی که گرفتین رو بخونین. جاوا به شما می‌گه که توی `thread`ی به اسم `main`، خطایی از جنس `IllegalArgumentException` گرفته که متنش، "Age cannot be negative"ه. همچنین به شما می‌گه که این خطا، توی متد `Human.setAge` رخ داده که خط ۲۲ام فایل `Main.java`ست (این خط، خطیه که توش `exception`مون رو `throw` کرده بودیم).

حالا این خطا رو `catch` کنید:

```

try {
    ali.setAge(-3);
} catch (IllegalArgumentException e) {
    System.out.println(e.getMessage());
}

```

برنامه‌تون رو اجرا کنید و خروجی جدید رو ببینید:

```

Age cannot be negative
ali's age: 0

```

می‌بینید که به جای یه خطای عجیب غریب که باعث `crash` برنامه‌تون می‌شد، فقط متن خطا روی صفحه چاپ شده و بعد از اون، سن علی روی صفحه چاپ شده (چرا سن علی صفره؟). آبجکت `e`، که یه جورایی شبیه ورودی `catch`تونه، دقیقاً همون آبجکت `exception`یه که توی متد `setAge` ساختین و `throw`ش کردین:

```

if (age < 0) {
    var exception = new IllegalArgumentException("Age cannot be negative");
}

```

```
throw exception;
}
```

البته که شما می‌تونستین کدی معادل کد بالا به شکلی کوتاه‌تر بنویسین:

```
if (age < 0) {
    throw new IllegalArgumentException("Age cannot be negative");
}
```

این مدل دوم کدنویسی، استانداردتره. از دومی توی کدهای خودتون استفاده کنید، ما اولی رو نوشتیم تا توجه‌تون رو به این جلب کنیم که Exception ها، در واقع همگی objectهایی معمولی‌ان.

انواع exception ها و کلیدواژه throws

حالا که کلی با Exception ها کار کردین، لازمه بدونید که خود Exception ها، دو دسته دارن:

Checked Exceptions

دسته‌ی اول از exception ها، checked exception ها هستن. این خطاها اون قدر مهمن که نمی‌تونین نادیده‌شون بگیرین! اگه یه متد ممکنه همچین خطایی ایجاد کنه، باید حتماً توی تعریفش این موضوع رو مشخص کنین تا بقیه‌ی برنامه‌نویس‌هایی که قراره ازش استفاده کنن، بدونن ممکنه همچین خطای مهمی بگیرن. از طرفی، وقتی دارین از متدی که checked exception داره استفاده می‌کنین، حتماً باید توی try-catch اون خطا رو هندل کنین که برنامه‌تون crash نکنه!

یک مثال از این exception ها، IOExceptionه. عبارت IO مخفف input/outputه و این خطا وقتی رخ می‌ده که توی ورودی گرفتن و خروجی دادن چیزی به مشکل بخورین. مثلاً اگر بخواین فایلی رو بخونین و اون فایل وجود نداشته باشه، احتمالاً این Exception رو می‌گیرین. توی کد زیر، متد readFile (که صرفاً جنبه آموزشی داره!)، این exception رو throw می‌کنه:

```
public class Main {
    public static void main(String[] args) {}

    public static void readFile(boolean fileExists) {
        if (!fileExists) {
            throw new IOException("File does not exist");
        }
    }
}
```

این کد رو توی IntelliJ کپی کنید. می‌بینید که کدتون کامپایل نمی‌شه و به خطای زیر می‌خورین:

علت این خطا، اینه که متد `readFile` با این که داره exception مهمی از نوع `checked exception` رو `throw` می‌کنه، ولی هیچ جایی توی تعریف خود متد نگفته که ممکنه این exception رو بده. شما باید حتماً توی تعریف این جور متدها، `checked exception` هاشون رو مشخص کنید:

```
public static void readFile(boolean fileExists) throws IOException {
    if (!fileExists) {
        throw new IOException("File does not exist");
    }
}
```

توی این کد جدید، کنار تعریف متد `readFile`، با کلیدواژه `throws` مشخص کردیم که متدمون ممکنه خطایی از جنس `IOException` بده. حالا کدتون کامپایل می‌شه.

سعی کنید از متد `readFile` توی متد `main` استفاده کنید:

```
public static void main(String[] args) {
    readFile(false);
}
```

باز هم خطای کامپایل می‌گیریم! این بار، علت اینه که شما از متد `readFile` استفاده کردین، و این متد ممکنه خطای مهمی بده، ولی شما این خطا رو توی یک `try-catch` هندل نکردین. شما دوتا راه حل دارین که بسته به شرایط، باید یکی از اون‌ها رو انتخاب کنید:

راه حل اول: این که توی یه `try-catch`، خطای احتمالی متد `readFile` رو مدیریت کنید:

```
public static void main(String[] args) {
    try {
        readFile(false);
    } catch (IOException e) {
        System.out.println(e.getMessage());
    }
}
```

با این کار، جاوا مطمئن می‌شه که این خطا توسط شما مدیریت شده و دیگه بهتون گیر نمی‌ده.

راه حل دوم: بپذیرید که متدتون نمی‌تونه این خطا رو مدیریت کنه و اون رو به تعریف متد main هم اضافه کنید:

```
public static void main(String[] args) throws IOException {
    readFile(false);
}
```

حالا اگر برنامه‌نویسی از متد main استفاده کرد، اون هم باید مثل شما تلاش کنه تا این IOException رو برطرف کنه!

Unchecked Exceptions

این exception ها، بر خلاف دسته قبل، اونقدر مهم نیستن که مدیریت اون‌ها اجباری باشه.

توی مثال اول، شما دیدین که متد scanner.nextInt() می‌تونه خطایی از جنس InputMismatchException بده، و این خطا وقتی اتفاق می‌افتاد که کاربر به جای int، تایپ‌های دیگه‌ای مثل string یا float ورودی بده. ولی شما تا قبل از خوندن این داک، از جلسه اول کارگاه از متد scanner.nextInt() استفاده می‌کردین، بدون این که حتی بدونید خطای InputMismatchException چیه! چه برسه به این که توی try-catch اون رو مدیریت کنید یا با throws اون رو به تعریف متدتون اضافه کنید!

می‌بینید که جاوا شما رو مجبور به مدیریت این exception ها نمی‌کنه. خطاهایی مثل ArithmeticException، ArrayIndexOutOfBoundsException و کلی خطای دیگه که تا الآن صفحه‌هاتون رو قرمز می‌کردن و نمی‌دونستید چی‌ان، همگی از این جنس هستن.

این Exception ها، به جای این که مستقیماً از کلاس Exception ارث‌بری کنن، از کلاس دیگه‌ای به اسم RuntimeException ارث‌بری کردن:

```
public class RuntimeException extends Exception {
    @java.io.Serial
    static final long serialVersionUID = -7034897198745766939L;

    Constructs a new runtime exception with null as its detail message. The cause is not initialized,
    and may subsequently be initialized by a call to initCause.

    public RuntimeException() { super(); }

    Constructs a new runtime exception with the specified detail message. The cause is not initialized,
    and may subsequently be initialized by a call to initCause.

    Params: message – the detail message. The detail message is saved for later retrieval by the
```

می‌بینید که خود این کلاس هم، از Exception ارث‌بری می‌کنه.

ساخت Exception‌های جدید

دیدیم که کدهای کلاس‌هایی مثل `RuntimeException`، `ArrayIndexOutOfBoundsException` و امثال اون‌ها، کدهای نسبتاً ساده‌ای‌ان. عموماً فقط یه سری `constructor` دارن که با استفاده از اون‌ها، بتونید آبجکت‌های جدیدی ازشون درست کنید و اون‌ها رو `throw` کنین. مثلاً اگر کامنت‌های کلاس `RuntimeException` رو کنار بذاریم، فقط همچین چیزی از کدش می‌مونه:

```
public class RuntimeException extends Exception {
    @java.io.Serial
    static final long serialVersionUID = -7034897190745766939L;

    public RuntimeException() {
        super();
    }

    public RuntimeException(String message) {
        super(message);
    }

    public RuntimeException(String message, Throwable cause) {
        super(message, cause);
    }

    public RuntimeException(Throwable cause) {
        super(cause);
    }

    protected RuntimeException(String message, Throwable cause,
                               boolean enableSuppression,
                               boolean writableStackTrace) {
        super(message, cause, enableSuppression, writableStackTrace);
    }
}
```

پس واقعا چه چیزی مانع شماست که کلاس‌های `Exception`‌های خودتون رو درست کنید؟ نه؟ ((

مثال قبل ترمون، که توش به یک انسان سنی منفی می‌دادیم رو در نظر بگیرین:

```
class Human {
    private int age;

    public int getAge() {
        return age;
    }

    public void setAge(int age) {
        if (age < 0) {
            throw new IllegalArgumentException("Age cannot be negative");
        }
    }
}
```

```

        this.age = age;
    }
}

```

فرض کنید می‌خواهیم این‌جا، به جای `IllegalArgumentException`، از `Exception` جدید خودمون یعنی `InvalidAgeException` استفاده کنیم. طبق رسم‌های قراردادی جاوا، اسم تمام کلاس‌هایی که نشان‌دهنده یک `Exception` هستن، باید به عبارت `Exception` ختم بشن.

کلاس زیر رو، زیر کلاس `Human` ایجاد کنید:

```

class InvalidAgeException extends Exception {
    public InvalidAgeException(String message) {
        super(message);
    }

    public InvalidAgeException(int age) {
        super("Invalid age: " + age);
    }
}

```

برای ساخت یک `Exception` جدید، شما باید مثل تمامی `Exception`‌های دیگه، به شکلی مستقیم یا غیر مستقیم از کلاس `Exception` ارث‌بری کرده باشین. توی `InvalidAgeException`، ما دوتا `constructor` نوشتیم که کار برنامه‌نویس‌های دیگه رو راحت کنه. هر دوی این `constructor`ها، صرفاً `constructor` کلاس `Exception` رو با متن خطای خاص خودشون صدا می‌زنن. توی کانستراکتور اول، این متن خطا ورودی خود کانستراکتوره و توی کانستراکتور دوم، صرفاً با ورودی گرفت سن نامعتبر متن خطای پیش‌فرضی که نوشتیم به کانستراکتور کلاس `Exception` داده شده. شما همیشه باید با صدا زدن کانستراکتورهای خود کلاس `Exception` متن خطا رو تنظیم کنید.

بیاین تا این `Exception` رو توی متد `setAge(int age)` استفاده کنیم:

```

class Human {
    private int age;

    public int getAge() {
        return age;
    }

    public void setAge(int age) {
        if (age < 0) {
            throw new InvalidAgeException(age);
        }

        this.age = age;
    }
}

```

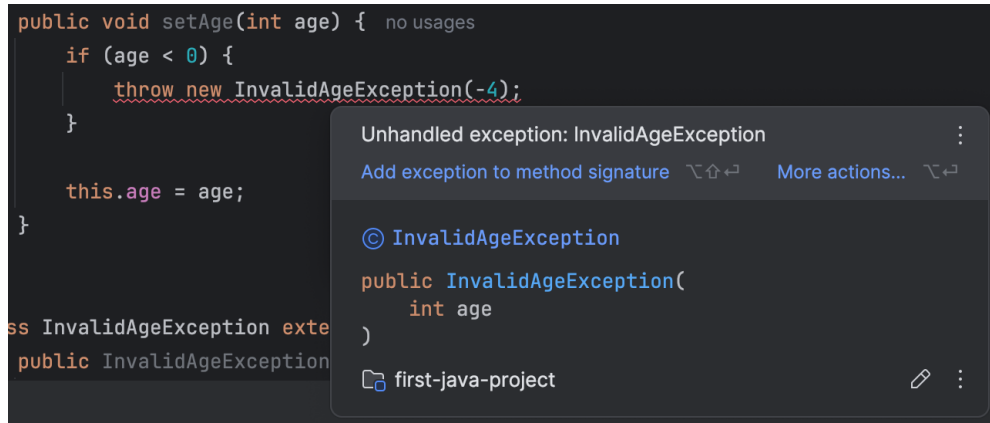


```

    }
}

```

توی متد `setAge`، این بار به جای `IllegalArgumentException` از `Exception` اختصاصی خودمون استفاده کردیم. اما به خطای کوچیک داریم:

این خطا، شبیه همون خطایی‌ه که توی بخش `checked exception`ها بهش برخوردیم. `Exception` جدیدی که شما نوشتین، از جنس `checked exception`ه. برای این که این‌طور نباشه، کافیه مثل `unchecked exception`ها از `RuntimeException` ارث‌بری کنید:

```

class InvalidAgeException extends RuntimeException {
    // CODE CODE CODE
}

```

با این کار، خطاتون برطرف و کدتون کامپایل می‌شه. کد زیر رو برای `catch` کردن این خطا توی متد `main` بنویسید:

```

var ali = new Human();

try {
    ali.setAge(-7);
} catch (InvalidAgeException e) {
    System.out.println("Exception: " + e.getMessage());
}

```

حالا کدتون رو اجرا کنید:

```

Exception: Invalid age: -7

```

شما `exception` جدید خودتون رو ساختید! قبل از این که لپ‌تاپتون رو ببندید، یکی رو پیدا کنید و با افتخار بهش این رو بگید!

چه چیزی یاد گرفتیم

توی این داک فهمیدیم که:

- بلوک‌های try-catch دقیقاً چی هستن و چطور می‌شه ازشون استفاده کرد.
- exception چیه؟ انواع مختلف اون چی هستش و کلاس Exception چه چیزهایی توی خودش نگه داشته.
- چطور می‌شه exception‌های جدید خودمون رو درست کنیم و از اون‌ها استفاده کنیم.
- کلیدواژه throw چیه و چطور می‌تونیم توی به برنامه‌نویس‌های دیگه خطا بدیم.

منابع بیشتر

اگر دوست داشتین، حتماً [داک رسمی Oracle برای Exception ها](#) رو مطالعه کنید. این داک‌ها پیشرفته و بامزه‌ن، بهتون کلی چیز جدید یاد می‌دن.

همچنین، راجع به چیزهایی مثل Error و Throwable توی جاوا تحقیق کنید. هر دوی اون‌ها مباحثی پیشرفته‌ت که یادگیری شما رو تکمیل می‌کنن. برای مطالعه اون‌ها، علاوه بر اینترنت می‌تونید از فصل «Error Handling» کتاب «Learning Java – An Introduction to Real-World Programming with Java» هم استفاده کنید:

